SKLEPI

SKLEP KOMISIJE (EU) 2017/97

z dne 4. julija 2016

o državni pomoči SA.40168 – (2015/C) (ex SA.33584 – 2013/C (ex 2011/NN)), ki jo je Nizozemska odobrila profesionalnemu nogometnemu klubu Willem II v Tilburgu

(notificirano pod dokumentarno številko C(2016) 4061)

(Besedilo v nizozemskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

ob pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu s členom 108(2) Pogodbe ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Komisija je leta 2010 prejela obvestilo državljana, da naj bi Nizozemska odobrila pomoč profesionalnemu nogometnemu klubu Willem II v Tilburgu. Ta pritožba je bila evidentirana pod številko zadeve SA.31122. Komisija je v letih 2010 in 2011 prejela tudi pritožbe glede ukrepov v korist drugih profesionalnih nogometnih klubov na Nizozemskem, in sicer MVV v Maastrichtu, FC Den Bosch v 's-ertogenboschu, PSV v Eindhovnu in NEC v Nijmegenu. Z dopisom z dne 2. septembra 2011 je Nizozemska Komisiji predložila dodatne informacije o ukrepu za klub Willem II.

(2) Z dopisom z dne 6. marca 2013 je Komisija obvestila Nizozemsko, da se je odločila sprožiti postopek iz člena 108(2) Pogodbe v zvezi z ukrepi v korist profesionalnih nogometnih klubov Willem II, NEC, MVV, PSV in FC Den Bosch.

(3) Odločitev Komisije, da sproži postopek (v nadaljnjem besedilu: odločitev o sprožitvi postopka), je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ([2]). Komisija je pozvala zainteresirane strani, naj predložijo pripombe o zadevnih ukrepih.

(4) Nizozemska je predložila pripombe v okviru postopka o ukrepu v korist Willema II v dopisih z dne 31. maja 2013 in 12. novembra 2013. Nizozemska je prav tako odgovorila na zahtevo za dodatne informacije z dopisom z dne 11. februarja 2014.

(5) Komisija je prejela pripombe občine Tilburg (v nadaljnjem besedilu: občina) kot zainteresirane strani o ukrepu za Willem II. Posredovala jih je Nizozemski, ki je dobila priložnost za odziv; njene pripombe so bile predložene z dopisom z dne 12. novembra 2013 in na sestanku, ki je potekal 20. marca 2014.

([1]) Sklep Komisije v zadevi SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Nizozemska pomoč nekaterim nizozemskim profesionalnim nogometnim klubom v obdobju 2008–2011 – Poziv k predložitvi pripomb na podlagi člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C 116, 23.4.2013, str. 19).

([2]) Glej opombo 1.

(6) Po objavi odločitve o sprožitvi postopka in v soglasju z Nizozemsko so preiskave v zvezi z različnimi klubi potekale ločeno. Preiskava v zvezi s klubom Willem II je bila evidentirana pod številko zadeve SA.40168.

2. **PODROBEN OPIS UKREPA**

2.1 **Ukrep in njegov upravičenec**

(7) Nacionalna nogometna zveza Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (v nadaljnjem besedilu: KNVB) je krovna organizacija profesionalnega in ljubiteljskega tekmovanja v nogometu. Na Nizozemskem je profesionalni nogomet organiziran po dvotirnem sistemu. V sezoni 2014/2015 je sodelovalo 38 klubov, od teh jih 18 igra v najvišji ligi (*eredivisie*) in 20 v nižji ligi (*eerste divisie*).

(8) Willem II je bil ustanovljen leta 1898 in je profesionalni nogometni klub od uvedbe profesionalnega nogometa na Nizozemskem leta 1954. Willem II igra domače tekme na stadionu *Koning Willem II* (v nadaljnjem besedilu: stadion) v Tilburgu. Klub je v sezoni 2010/2011 iz najvišje lige nazadoval v nižjo ligo. Ponovno je napredoval v letu 2012 in ponovno nazadoval v letu 2013. V letu 2014 je ponovno napredoval v najvišjo ligo. V sezoni 2005/2006 je Willem II zadnjič sodeloval v evropskem klubskem tekmovanju (pokal UEFA).

(9) Sedanja pravna oblika kluba je *Willem II Tilburg B.V.* Subjekt *Willem II Tilburg B.V.* (v nadaljnjem besedilu: Willem II) je upravičenec do ukrepa. Klub je v lasti fundacije *Stichting Beheer betaald voetbalorganisatie Willem II Tilburg*. Obstaja ločena zveza (*Vereniging*) Willem II. Willem II je srednje veliko podjetje, ki je leta 2012 zaposlovalo 53 oseb. Njegov letni promet je v knjigovodskem letu 2008/2009 znašal 11,4 milijona EUR, v knjigovodskem letu 2009/2010 pa 9,9 milijona EUR.

(10) Občina in Willem II sta leta 2004 sklenila pogodbo, s katero je občina postala edini lastnik ([3]) stadiona, Willem II pa je z njo pridobil zakup za uporabo stadiona. V zakupni pogodbi je bilo določeno, da občina klubu Willem II odda v najem stadion, za katerega naj bi ta plačeval letno najemnino v višini 1 001 731 EUR, povečano za DDV in spremenljive stroške. Najemnina je bila določena na podlagi stroškov naložbe, amortizacijske dobe 30 let in obrestne mere 5,5 %, ki jo je občina uporabljala ob sklenitvi pogodbe. Pogoji za 30-letni zakup so bili oblikovani za zagotovitev uporabe stadiona, ki ne bo vplivala na proračun občine. Komisija je v točki 51 odločitve o sprožitvi postopka, da takrat dogovorjena merila zagotavljajo, da je Willem II plačal najemnino za kritje vseh stroškov, s čimer se je preprečila vsakršna pomoč za tekoče poslovanje nogometnega kluba. Najemnina za uporabo zemljišča je bila v razponu najemnin, ki jih plačujejo drugi, vendar nad povprečjem. Willem II je bil med letoma 2004 in 2008 zmožen plačevati najemnino.

(11) V nogometni sezoni 2009/2010 se je Willem II spopadal s finančnimi težavami, maja 2010 pa je oznanil, da je na robu stečaja. Občina, ki je že prej odložila plačilo najemnine za leto 2009, se je 31. maja 2010 odločila za znižanje najemnine in drugih stroškov z učinkom za nazaj do leta 2004. Učinek te odločitve je bilo zmanjšanje v višini 0,4 milijona EUR letnega zneska, ki ga je dolgoval nogometni klub v šestih letih, kar je privedlo do plačila – v dveh tranšah – 2,4 milijona EUR za Willem II, to je znesek, od katerega se je odbila neplačana najemnina za leto 2009. Nov zakup, ki je nadomestil zakup iz leta 2004, je bil sklenjen 31. oktobra 2011.

(12) Odločitev občine z dne 31. maja 2010 je temeljila na pogoju, da Willem II izpolnjuje obveznosti iz načrta za prestrukturiranje, katerega cilj je ponovna vzpostavitev dolgoročne sposobnosti preživetja kluba Willem II. Pogoji tega načrta so vključevali obveznost četrtletnega finančnega poročanja, uravnotežen proračun za naslednjo nogometno sezono, poiskati način za sanacijo bilance stanja, zahtevo za spoštovanje norm nacionalne nogometne zveze za plače igralcev ter vzpostavitev nove strukture upravljanja in nadzora. Ukrepe, ki jih je sprejel Willem II za izpolnjevanje teh pogojev, je občina pozneje štela za zadovoljive, zato je sprostila drugo tranšo v višini 2,4 milijona EUR.

(13) Nizozemska načrta dodelitve 2,4 milijona EUR za Willem II ni priglasila Komisiji v skladu s členom 108(3) Pogodbe. Komisija prav tako ni bila obveščena o odločitvi, sprejeti v letu 2009, da se odloži plačilo letne najemnine za sezono 2009/2010.

([3]) Pred sklenitvijo pogodbe je bila občina zakoniti lastnik stadiona in zemljišča, na katerem ta stoji, medtem ko je imel Willem II ekonomsko lastništvo stadiona, v katerega je vložil svoj denar.

2.2 **Možni učinki pomoči**

(14) Nizozemska je podvomila o vplivu morebitne pomoči na notranji trg za klube, ki ne igrajo nogometa na evropski ravni. Vendar se profesionalni nogometni klubi štejejo za podjetja in so predmet nadzora državne pomoči. Nogomet je oblika plačane zaposlitve in zagotavlja storitve za plačilo; razvil je visoko raven profesionalnosti in s tem se je povečal njegov gospodarski učinek ([4]).

(15) Profesionalni nogometni klubi so vključeni v gospodarske dejavnosti na več trgih poleg sodelovanja na nogometnih tekmovanjih, ki imajo mednarodno razsežnost, kot na primer trg za prestop poklicnih igralcev, oglaševanje, sponzorstvo, trženje ali medijska pokritost. Pomoč profesionalnemu nogometnemu klubu krepi njegov položaj na vsakem od teh trgov, ki večinoma zajemajo več držav članic. Če se torej državna sredstva uporabljajo za selektivno prednost profesionalnemu nogometnemu klubu, ne glede na ligo, v kateri igra, taka pomoč verjetno izkrivlja konkurenco, kar vpliva na trgovino med državami članicami v smislu člena 107(1) Pogodbe ([5]).

2.3 **Razlogi za sprožitev postopka**

(16) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija prišla do predhodne ugotovitve, da je občina zagotovila selektivno prednost klubu Willem II z uporabo državnih sredstev in zato zagotovila pomoč temu nogometnemu klubu. Komisija je tudi sprejela stališče, da ukrepi pomoči profesionalnim nogometnim klubom verjetno izkrivljajo konkurenco in vplivajo na trgovino med državami članicami v smislu člena 107(1) Pogodbe.

(17) V odločitvi o sprožitvi postopka je Komisija ugotovila, da je Willem II v času, ko je bila pomoč dodeljena, že bil v finančnih težavah. Da bi Komisija ocenila združljivost pomoči s Smernicami o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ([6]) (v nadaljnjem besedilu: smernice), je zahtevala informacije o skladnosti z vsemi zahtevami, določenimi v smernicah.

(18) Komisija zlasti ni mogla preveriti, ali so bili upoštevani pogoji iz točk od 34 od 37 smernic o naravi in uresničevanju načrta prestrukturiranja. Komisija tudi ni mogla preveriti, ali so bili sprejeti ustrezni izravnalni ukrepi v smislu točk od 38 do 42. Poleg tega je treba dokazati, da je bila pomoč omejena na najmanjši znesek, ki je potreben, da upravičenec sam plača ustrezen prispevek k prestrukturiranju, in da bo spoštovano načelo „enkrat in zadnjič“.

3. **PRIPOMBE NIZOZEMSKE**

(19) Nizozemska se ni strinjala, da ukrep za prestrukturiranje zakupne pogodbe za stadion, pomeni državno pomoč. Po mnenju Nizozemske je občina kot lastnica stadiona uporabila tržne pogoje in ravnala v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu in načelom upnika, ko je v letu 2009 odložila najemnino za stadion za glavnega uporabnika ter v letu 2010 znižala najemnino in druge pogodbene pogoje z retroaktivnim učinkom. V primeru stečaja bi Willem II izgubil licenco za profesionalni nogomet. Občini bi ostal nogometni stadion, ki bi lahko bil koristen za druge dejavnosti le s precejšnjimi naložbenimi stroški. Nizozemska je trdila, da je bila nižja najemnina v skladu z najemninami, ki so se plačevale drugje za druge stadione, zato naj bi bila v skladu s tržnimi pogoji.

([4]) Zadeva *Olympique Lyonnais*, C-325/08, ECLI:EU:C:2010:143, točki 27 in 28; zadeva *Meca-Medina in Majcen proti Komisiji*, C-519/04 P, ECLI:EU:C:2006:492, točka 22, in zadeva *Bosman*, C-415/93, ECLI:EU:C:1995:463, točka 73.

([5]) Odločitve Komisije glede Nemčije z dne 20. marca 2013 v zadevah *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* (SA.35135 (2012/N), točka 12) in *Multifunktionsarena der Stadt Jena* (SA.35440 (2012/N), povzetek v UL C 140, 18.5.2013, str. 1) ter z dne 2. oktobra 2013 v zadevi *Fußballstadion Chemnitz* (SA.36105 (2013/N), povzetek v UL C 50, 21.2.2014, str. 1, točke od 12 do 14); odločitve Komisije glede Španije z dne 18. decembra 2013 v zadevi o morebitni državni pomoči štirim španskim profesionalnim nogometnim klubom (zadeva SA.29769 (2013/C), točka 28); v zadevi *Real Madrid CF* (zadeva SA.33754 (2013/C), točka 20) in v zadevi o domnevni pomoči trem nogometnim klubom v Valencii (zadeva SA.36387 (2013/C), točka 16, objavljena v UL C 69, 7.3.2014, str. 99).

([6]) Sporočilo Komisije – Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 244, 1.10.2004, str. 2). Uporaba navedenih smernic je bila podaljšana s Sporočilom Komisije o podaljšanju uporabe Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah z dne 1. oktobra 2004 (UL C 296, 2.10.2012, str. 3).

(20) Podredno je Nizozemska trdila, da tudi če bi bil ukrep državna pomoč, bi bil združljiv z notranjim trgom. Ti argumenti temeljijo, prvič, na dopisu v zvezi s športno infrastrukturo, ki ga je Komisija Nizozemski poslala 11. julija 2002. V njem je Komisija opisala nekatere pogoje, pod katerimi financiranja športne infrastrukture ne bi štela za državno pomoč. Drugič, trditve temeljijo na smernicah in členu 107(3)(c) Pogodbe.

(21) V zvezi s prestrukturiranjem kluba Willem II je Nizozemska opisala finančni položaj tega kluba. V knjigovodskem letu 2008/2009 ([7]) je Willem II ustvaril izgubo v višini 3,9 milijona EUR ob prometu 11,4 milijona EUR, lastniški kapital [*eigen vermogen*] pa se je s 4,1 milijona EUR zmanjšal na 0,2 milijona EUR. Willem II je v letu 2009/2010 ([8]) ustvaril izgubo v višini 4,4 milijona EUR ob prometu 9,9 milijona EUR. Kljub dodelitvi pomoči v višini 2,4 milijona EUR s strani občine se je njegov lastniški kapital dodatno zmanjšal z – 0,2 milijona EUR na –2,1 milijona EUR.

(22) Vsak nizozemski profesionalni nogometni klub potrebuje dovoljenje KNVB, in to prejme le, če izpolnjuje različne obveznosti. Ena od obveznosti, ki so določene v sistemu, se nanaša na finančno trdnost kluba. Vsako sezono mora klub do 1. novembra, 1. marca in 15. junija predložiti finančno poročilo, v katerem med drugim prikaže svoj trenutni finančni položaj in proračun za naslednjo sezono. Na podlagi teh poročil so klubi razvrščeni v tri kategorije (1 – nezadostno, 2 – zadostno, 3 – dobro). Od klubov v kategoriji 1 se lahko zahteva, da predložijo načrt za izboljšave, da bi dosegli kategorijo 2 ali 3. Če klub ne ravna v skladu z načrtom, lahko KNVB proti njemu uvede sankcije, vključno z uradnim opozorilom, zmanjšanjem točk iz tekmovanj in – kot skrajna kazen – preklicem licence. Nizozemski profesionalni nogometni klub, ki razglasi stečaj, izgubi licenco. Če se ustanovi naslednik kluba, ta v profesionalno nogometno ligo ne more vstopiti neposredno, temveč začne v drugi najvišji amaterski ligi. Willem II je s težavami tvegal izgubo licence za udeležbo na profesionalnih nogometnih tekmovanjih. Leta 2010 je bil uvrščen v kategorijo 1.

(23) Nizozemska je navedla, da je bila zaradi teh težav odločitev občine, da Willemu II dodeli 2,4 milijona EUR, podrejena več pogojem, določenim v načrtu za prestrukturiranje, ki ga je pripravil Willem II ([9]). Načrt je bil oblikovan tako, da se zdrav finančni položaj doseže v treh letih. Cilj načrta je bil tudi, da se izpolnijo zahteve KNVB za pridobitev statusa kategorije 2 (zadostno) do konca poslovnega leta 2012/2013. Že decembra 2011 je klub dobil status kategorije 2 s strani KNVB.

(24) Načrt prestrukturiranja je dovoljeval novemu vodstvu, da zmanjša število zaposlenih in igralcev. V njem je bilo predvideno, da se bo število pogodbenih igralcev zmanjšalo. Več igralcev bi prestopilo, obstoječe pogodbe bi se podaljšale za nižje plačilo, nove pogodbe bi bile sklenjene brez plačila za prestop ali pa bi bili igralci najeti pri drugih klubih. Cilj načrta je bil zmanjšati stroške zaposlenih in igralcev s 77 % na manj kot 55 %.

(25) Devet zasebnih podjetij se je v letu 2009 dogovorilo za skupno posojilo 2,25 milijona EUR za Willem II v času, ko so se pojavile finančne težave. Leta 2010 jih je bilo mogoče prepričati, da podaljšajo trajanje posojil, da ne vložijo zahtevkov do vzpostavitve zadostne likvidnosti kluba Willem II in da sprejmejo nižje obresti na te terjatve; šest od njih je šlo še dalj in odpisalo 10 % svojih terjatev. Cilj načrta prestrukturiranja je bil omogočiti klubu Willem II, da v treh letih doseže zmerne dobičke iz poslovanja. Načrt se je izkazal za realnega. Willem II je v poslovnih letih 2010/2011 in 2011/2012 ustvaril dobiček približno 0,3 milijona EUR ter manjše zneske v letu 2012/2013; do 30. junija 2012 je izboljšal položaj lastniškega kapitala na –1,4 milijona EUR, do 30. junija 2013 pa na –1,3 milijona EUR in dosegel pozitivno poslovanje v knjigovodskem letu 2013/2014.

4. **PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI**

(26) Občina je predložila pripombe v postopku, ki so pretežno enake kot pripombe, ki jih je predložila Nizozemska. Občina je predložila tudi posebne informacije o finančnem položaju kluba Willem II v letu 2009 in študijo, ki jo je novembra 2013 opravila revizijska hiša Deloitte Financial Advisory Services o stroških različnih možnosti, ki jih je imela občina v letu 2010, da bi utemeljila svoje stališče, da so bili ukrepi, sprejeti leta 2009 in 2010, razumni.

([7]) 30.6.2008–1.7.2009.
([8]) 30.6.2009–1.7.2010.
([9]) Plan van aanpak Willem II z dne 23. julija 2010.

5. OCENA UKREPA

5.1 Obstoj državne pomoči v skladu s členom 107(1) Pogodbe

(27) V skladu s členom 107(1) Pogodbe je državna pomoč pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco, tako da daje gospodarsko prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, kolikor prizadene trgovino med državami članicami. Pogoji, določeni v členu 107(1) Pogodbe, so kumulativni in za to, da se ukrep opredeli kot državna pomoč, morajo biti izpolnjeni vsi pogoji.

(28) Na podlagi odločitve o sprožitvi postopka Komisija ocenjuje obstoj državne pomoči v odločitvi občine iz leta 2009, da prekine plačilo najemnine za uporabo stadiona kluba Willem II, in odločitvi občine iz maja 2010, da z retroaktivnim učinkom zniža najemnino in druge stroške uporabe stadiona. Komisija ugotavlja, da sta ukrepa tesno povezana glede njunega časovnega razporeda, namena in položaja kluba Willem II, zato jih je treba obravnavati skupaj.

5.1.1 *Financiranje iz državnih sredstev*

(29) O obeh ukrepih je odločala občina, in imata neposredne finančne posledice za njen proračun, zato vključujeta uporabo državnih sredstev. Prenos državnih sredstev lahko obstaja v različnih oblikah, kot so neposredna nepovratna sredstva, posojila, jamstva, neposredne naložbe v kapital podjetij in prejemki v naravi. Odpoved prihodkom, ki bi se sicer plačali državi, se prav tako šteje za prenos državnih sredstev.

5.1.2 *Gospodarska prednost*

(30) Ukrepi morajo zagotavljati gospodarsko prednost klubu Willem II, ki te ne bi imel pod običajnimi tržnimi pogoji. Nizozemska in občina trdita, da je občina ravnala v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu in načelom upnika v tržnem gospodarstvu, zato ni omogočila nikakršne prednosti klubu Willem II. Komisija se s to analizo ne strinja iz naslednjih razlogov.

(31) Kadar se finančni položaj podjetja izboljša zaradi posredovanja države, je mogoče predvidevati, da obstaja prednost. To se oceni tako, da se finančni položaj podjetja po ukrepu primerja z njegovim finančnim položajem, če ukrep ne bi bil uveden. Brez posredovanja bi klub ostal v finančnih težavah, obstajala bi nevarnost, da gre v stečaj in je nazadoval v nižjo ligo. Ni sporno, da se je finančni položaj kluba Willem II vidno izboljšal z ukrepi, ki so predmet preiskave.

(32) To ne bi pomenilo neupravičene prednosti, če bi občina lahko dokazala, da je ravnala v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu in z načelom upnika v tržnem gospodarstvu. Komisija ugotavlja, da je občina leta 2004 pridobila polno lastništvo stadiona. Za to pridobitev je plačala ekonomsko vrednost stadiona, ki je bila določena na podlagi zunanje strokovne ocene. Občina je leta 2004 sklenila zakup s klubom Willem II ob polnem vedenju, da stadion ni večnamenska arena, temveč nogometni stadion, katerega glavni uporabnik je Willem II, in da so možnosti njegove uporabe za druge dejavnosti razen nogometa zelo omejene. Občina je torej vedela, da je uporaba stadiona odvisna od nadaljnje zmožnosti, da Willem II plačuje najemnino in druge stroške, določene v pogodbi. Vlagatelj v tržnem gospodarstvu ne bi prevzel takega tveganja ali pa bi ga prevzel le v zameno za ustrezno stopnjo dobička in zavarovanje pred kakršno koli možnostjo plačilne nesposobnosti glavnega uporabnika.

(33) Ko je občina leta 2010 obvestila občinski svet, da je Willem II na robu stečaja, je ugotovila tudi, da je bila uporaba stadiona od leta 2004 nevtralna za proračun. Če najem iz leta 2004 ni ustvaril razumnega dobička, so bile spremembe zakupnih pogojev leta 2010 z retroaktivnim učinkom izvedene ob zavedanju, da bo to za uporabo od leta 2004 pomenilo izgubo. To izključuje oceno, da sklep iz leta 2010 o znižanju višine najemnine ustreza načelu vlagatelja v tržnem gospodarstvu. Noben komercialni akter ne bi pristal na retroaktivno spremembo najemnine, za katero ni mogoče zagotoviti donosnosti naložbe.

(34) Nizozemska in občina kljub temu trdita, da je občina z odločitvijo, da ublaži breme dolga, ravnala v skladu z načelom upnika v tržnem gospodarstvu. V zvezi s tem se sklicujeta na dejstvo, da je več velikih upnikov odpisalo del svojih terjatev zoper klub Willem II. Sklicujejo se tudi na del v odločitvi o sprožitvi postopka, v katerem je Komisija sklenila, da ukrepi občine Arnhem v korist nogometnega kluba Vitesse ne pomenijo državne pomoči.

(35) Komisija v zvezi s tem najprej ugotavlja, da odločitve, sprejete leta 2009, da se začasno ustavi plačilo najemnine, in leta 2010, da se z retroaktivnim učinkom zmanjšajo najemnina in druge obveznosti plačila za uporabo stadiona, niso bile sprejete hkrati z ustreznimi ukrepi drugih upnikov. Občina je poleg tega leta 2010 klubu Willem II dodelila znesek v višini 2,4 milijona EUR, kar je dvakrat več, kot znaša njena terjatev zoper klub Willem II za enoletno najemnino. Občina je zahtevala, da se Willem II pogodi z drugimi upniki, da očisti svojo bilanco stanja, vendar ni postavila pogojev za ta pogajanja, ki bi bili skladni s pogoji njenega posredovanja. Argument, da profesionalni nogometni klub v stečaju izgubi svojo licenco in da bi občini ostal nogometni stadion, ki bi bil lahko uporaben za druge dejavnosti samo s precejšnjimi naložbenimi stroški, ni prepričljiv. V primeru stečaja bi se za uporabnika stadiona lahko ustanovil naslednik kluba. Vsekakor ne bi smel vstopiti v profesionalno nogometno ligo, ampak bi moral začeti na ravni druge najvišje amaterske lige. Imel pa bi možnost, da uporablja stadion in da se v bližnji prihodnosti vrne v profesionalno ligo ter tako prispeva k dohodku iz zakupa stadiona.

(36) Nizozemska se je sklicevala tudi na dopis Komisije z dne 11. julija 2002, v katerem je opisala nekatere pogoje, pod katerimi bo razmislila, ali financiranje športne infrastrukture ne pomeni državne pomoči. Ti pogoji bi vključevali večnamenskost arene, enakopraven dostop in primernost uporabnine.

(37) Vendar v obravnavanem primeru te ugotovitve ne morejo pripeljati do sklepa, da Willem II ni pridobil neupravičene prednosti. Sporno bi lahko bilo že to, ali so trditve iz dopisa z dne 11. julija 2002 še vedno relevantne glede na sodno prakso Sodišča, v kateri se javne naložbe v infrastrukturo, ki je na voljo za javno uporabo, obravnavajo kot državna pomoč ([10]). V obravnavani zadevi pa je odločilno, da sta občina in Willem II leta 2004 sklenila pogodbo, s katero sta se dogovorila za letno najemnino v višini 1 001 731 EUR. Če je plačilo dogovorjene najemnine najprej odloženo v soglasju z občino in če je najemnina nato retroaktivno znižana, občina s tem Willemu II daje finančno prednost, ki je sicer ne bi imel in je zasebni vlagatelj običajno ne bi odobril.

(38) Zato Komisija ni prepričana, da je občina ravnala kot udeleženec v tržnem gospodarstvu, naj bo to v vlogi vlagatelja ali upnika ali oboje. Zato Komisija ugotavlja, da je zagotovila finančno podporo, da se prepreči stečaj kluba Willem II, česar zasebni tržni udeleženec ne bi zagotovil in kar torej pomeni prednost.

5.1.3 *Vpliv na trgovino in konkurenco*

(39) Nizozemska je podvomila o vplivu morebitne pomoči na notranji trg za klube, ki ne igrajo nogometa na evropski ravni. Kot je poudarjeno v uvodni izjavi 14, Komisija v zvezi s tem opozarja, da profesionalni nogometni klubi štejejo za podjetja in so predmet nadzora državne pomoči. Nogomet je oblika plačane zaposlitve in zagotavlja storitve za plačilo; razvil je visoko raven profesionalnosti in s tem se je povečal njegov gospodarski učinek.

(40) Poleg tega je Willem II potencialni udeleženec evropskih nogometnih tekmovanj in je v preteklosti dejansko sodeloval na enem od takih tekmovanj. Kot profesionalni nogometni klub je ob udeležbi na nogometnih tekmovanjih, ki imajo mednarodno razsežnost, vključen tudi v več drugih gospodarskih dejavnosti, kot so trg za prestop poklicnih igralcev, oglaševanje, sponzorstvo, trženje ali medijska pokritost. Pomoč profesionalnemu nogometnemu klubu krepi njegov položaj na vsakem od teh trgov, ki večinoma zajemajo več držav članic. Zato, kot je navedeno v uvodni izjavi 15, če se državna sredstva uporabijo, da se zagotovi selektivna prednost profesionalnemu nogometnemu klubu ne glede na ligo, v kateri igra, taka pomoč lahko izkrivi konkurenco in vpliva na trgovino med državami članicami v smislu člena 107(1) Pogodbe.

([10]) Na primer sodba Sodišča z dne 19. decembra 2012 v zadevi *Mitteldeutsche Flughafen AG in Flughafen Leipzig Halle GmbH proti Komisiji*, C-288/11, ECLI:EU:C:2012:821.

5.2 **Ocena na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe**

(41) Komisija mora oceniti, ali se ukrep pomoči v korist kluba Willem II lahko šteje za združljivega z notranjim trgom. Nobeno od odstopanj iz člena 107(2) Pogodbe ne velja za zadevni ukrep pomoči. Komisija glede odstopanj iz člena 107(3) Pogodbe ugotavlja, da nobena od nizozemskih regij ne spada v odstopanje iz člena 107(3)(a) Pogodbe. Zadevni ukrep pomoči ne pospešuje izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa niti ni namenjena za odpravljanje resne motnje v nizozemskem gospodarstvu v smislu člena 107(3)(b) Pogodbe. Za ukrep pomoči tudi ni mogoče trditi, da pospešuje kulturo in ohranja kulturno dediščino v smislu člena 107(3)(d) Pogodbe.

5.2.1 *Upoštevne smernice*

(42) V zvezi z odstopanjem iz člena 107(3)(c) Pogodbe za pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti je pomoč lahko združljiva s skupnim trgom, kadar ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(43) Za oceno ukrepov pomoči na podlagi člena 107(3)(c) Pogodbe je Komisija izdala več uredb, okvirov, smernic in obvestil o obliki pomoči in horizontalnih ali sektorskih namenih, za katere se pomoč dodeli. Ker se je Willem II, ko so bili sprejeti ukrepi, spopadal s finančnimi težavami in je bila pomoč občine dana za reševanje teh težav, je primerno oceniti, ali so bila upoštevana in izpolnjena merila, določena v smernicah ([11]).

(44) Komisija je julija 2014 objavila nove smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah ([12]). Vendar se te ne uporabljajo za to nepriglašeno pomoč, ki je bila dodeljena v letih 2009 in 2010. V skladu s točko 137 novih smernic naj bi enako veljalo samo za kakršne koli pomoči za reševanje ali prestrukturiranje, dodeljene brez predhodne odobritve, če je del pomoči ali vsa pomoč dodeljena po datumu objave navedenih smernic v *Uradnem listu Evropske unije*. V skladu s točko 138 novih smernic bo Komisija v vseh drugih primerih pomoč proučila na podlagi smernic, ki so veljale ob dodelitvi pomoči, zato v obravnavani zadevi veljajo tiste, ki so se uporabljale pred letom 2014.

5.2.2 *Willem II kot podjetje v težavah*

(45) V skladu s točko 10(a) smernic je treba šteti, da je družba z omejeno odgovornostjo v težavah, kadar je več kot polovica njenega vpisanega kapitala izgubljena in kadar je več kot četrtina tega kapitala izgubljena v preteklih 12 mesecih. V knjigovodskem letu 2008/2009 ([13]) je Willem II ustvaril izgubo v višini 3,9 milijona EUR ob prometu 11,4 milijona EUR, lastniški kapital [*eigen vermogen*] pa se je s 4,1 milijona EUR zmanjšal na 0,2 milijona EUR. Willem II je v letu 2009/2010 ([14]) ustvaril izgubo v višini 4,4 milijona EUR ob prometu 9,9 milijona EUR. Kljub dodelitvi pomoči v višini 2,4 milijona EUR s strani občine se je njegov lastniški kapital dodatno zmanjšal z –0,2 milijona EUR na –2,1 milijona EUR. Willem II je bilo zato očitno podjetje v težavah. Nizozemska te okoliščine ne izpodbija. Zato bo združljivost državne pomoči za Willem II ocenjena na podlagi smernic.

5.2.3 *Obnova dolgoročne sposobnosti preživetja*

(46) V oddelku 3.2 smernic je določeno, da mora biti dodelitev pomoči pogojena z izvajanjem načrta za prestrukturiranje (glej točke od 34 do 37 smernic), ki mora v razumnem roku obnoviti dolgoročno sposobnost preživetja podjetja. V zvezi s tem Komisija ugotavlja, da je bila odločitev občine, da dodeli 2,4 milijona EUR Willemu II, podrejena več pogojem, kot je bilo navedeno v uvodni izjavi 12. Ti pogoji so bili osnova za načrt prestrukturiranja, ki ga je pripravil Willem II ([15]).

([11]) Glej opombo 6.
([12]) Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1).
([13]) 30.6.2008–1.7.2009.
([14]) 30.6.2009–1.7.2010.
([15]) Glej opombo 9.

(47) Načrt je bil oblikovan tako, da vodi do zdravega finančnega položaja v treh letih, izpolnjuje tudi zahteve KNVB, da ta še vedno izdaja licenco klubu Willem II za profesionalna tekmovanja in pridobitev statusa kategorije 2 do konca poslovnega leta 2012/2013.

(48) Načrt prestrukturiranja predvideva novo vodstvo ter znatno zmanjšanje števila zaposlenih in igralcev. Več igralcev je prestopilo, obstoječe pogodbe so bile podaljšale za nižje plačilo, nove pogodbe so bile sklenjene brez plačila za prestop. To je povzročilo znižanje stroškov za zaposlene in igralce za 30 % v dveh letih po sprejetju načrta. Poleg 2,4 milijona EUR od občine bi si Willem II nadaljnji prispevek v višini 2,25 milijona EUR lahko zagotovil iz zasebnega sektorja.

(49) Komisija ugotavlja, da načrt prestrukturiranja obravnava vzroke za finančne težave Willema II, zlasti stroške igralcev v obliki plač in plačil za prestop. Willem II predvideva varčevanje pri svoji osnovni dejavnosti. Načrt prestrukturiranja ni odvisen od zunanjih dejavnikov, za katere si Willem II lahko prizadeva, ne more pa jih popolnoma nadzorovati, kot je iskanje novih sponzorjev in povečanje števila gledalcev. Čeprav sta finančni položaj in zlasti negativni lastniški kapital kluba Willem II še vedno zaskrbljujoča, se pričakuje nadaljnje izboljšanje finančnega stanja kluba in tudi njegovo nadaljnje delovanje kot profesionalni nogometni klub. Razvoj dejansko kaže, da je bil načrt realen. KNVB je klubu podelil status kategorije 2 že decembra 2011. Willem II je uspel realizirati dobiček iz poslovanja v višini 0,3 milijona EUR v letih 2010/2011 in 2011/2012, s čimer se je njegov položaj z vidika lastniškega kapitala do 30. junija 2012 izboljšal na –1,4 milijona EUR.

5.2.4 *Izravnalni ukrepi*

(50) V točkah od 38 do 42 smernic je določeno, da mora upravičenec sprejeti izravnalne ukrepe, da se zmanjša učinek izkrivljanja pomoči in njeni negativni učinki na trgovinske pogoje. V točki 80 odločitve o sprožitvi postopka je Komisija ugotovila posebno naravo profesionalnega nogometa s tega vidika in predlagala številne ukrepe, ki bi se za profesionalni nogomet lahko razlagali kot izravnalni ukrepi v smislu smernic, kot so omejevanje njenih registriranih igralcev v mejah, ki jih dovoljuje nacionalna zveza, zgornja meja za plače pod običajnimi standardi v sektorju, prepoved stroškov prestopa za nove igralce za določeno obdobje ali povečanje dejavnosti v korist družbe. S sprejetjem omejitev števila igralcev ali njihovih plač bi klub sprejel tudi slabši konkurenčni položaj v primerjavi z drugimi klubi brez teh omejitev. Prepoved o nadomestilih za prestop omejuje izbiro novih tekmovalnih igralcev.

(51) Komisija ugotavlja, da je Willem II v skladu z načrtom dejansko zmanjšal število zaposlenih in igralcev. Število zaposlenih se je zmanjšalo z 79 v sezoni 2009/2010 na 61 v sezoni 2010/2011 in na 53 v sezoni 2011/2012. Število registriranih igralcev se je zmanjšalo z 31 na 27. Stroški plač ([16]) so bili znižani na 48 % prometa, kar je precej manj od standarda UEFA, ki znaša 70 % samo za igralce. Plačila za prestop za nove igralce se med prestrukturiranjem ne izvajajo. Ti ukrepi so oslabili ekipo kluba in tako prispevali k njegovemu nazadovanju v drugo ligo ob koncu sezon 2010/2011 in 2012/2013. Komisija navaja tudi več izdatkov kluba za javno korist v okviru treniranja amaterjev. Komisija meni, da so bili izvedeni izravnalni ukrepi, ki jih zahtevajo smernice, kar je oslabilo konkurenčni položaj kluba Willem II v profesionalnem nogometu.

5.2.5 *Pomoč, omejena na najmanjšo potrebno*

(52) Komisija tudi ugotavlja, da je načrt za prestrukturiranje poleg izvedenih notranjih varčevanj pretežno financiran s strani zunanjih zasebnih subjektov. Devet zasebnih podjetij se je v letu 2009 dogovorilo za skupno posojilo 2,25 milijona EUR za Willem II v času, ko so se pojavile finančne težave. Leta 2010 jih je bilo mogoče prepričati, da so podaljšala trajanje posojil in niso vložila zahtevkov za svoje terjatve, dokler jih Willem II ne bo zmožen plačati. Sprejela so tudi nižjo obrestno mero v višini 3 %. Šest od njih se je dalo prepričati, da so v celoti odpisala 10 % svojih terjatev. S tem je izpolnjena zahteva iz točke 44 smernic, po kateri naj bi bilo za srednja podjetja, kot je Willem II, najmanj 40 % stroškov za prestrukturiranje krito iz prispevka upravičenca, vključno z zunanjim financiranjem, kar dokazuje prepričanje v sposobnost preživetja upravičenca.

([16]) Finančni izkazi za Willem II ne ločujejo plač igralcev od drugih zaposlenih.

(53) Znesek pomoči je bil potreben. V skladu z načrtom prestrukturiranja naj bi ta omogočil zmerno pozitiven rezultat v sezonah 2010/2011 in 2011/2012 ter počasi izboljšal lastniški kapital. Načrt ne dovoljuje klubu Willem II, da kupi nove igralce ali jih privabi z višjimi plačami.

5.2.6 *Spremljanje in letno poročilo*

(54) Točka 49 smernic določa, da država članica o ustreznem izvajanju načrta za prestrukturiranje pošilja redna podrobna poročila. Točka 51 določa manj stroge pogoje za mala in srednja podjetja, za katera se šteje za zadostno letno pošiljanje kopij bilance stanja in bilance uspeha. Nizozemska se je zavezala k predložitvi teh poročil.

5.2.7 *Načelo o enkratni pomoči (enkrat in zadnjič)*

(55) V skladu s točkami od 72 do 77 smernic je Nizozemska potrdila, da Willem II ni prejel pomoči za reševanje ali prestrukturiranje v desetih letih pred dodelitvijo zadevne pomoči. Zavezala se je tudi, da v naslednjih desetih letih klubu ne bo dodelila nikakršne nove pomoči za reševanje ali prestrukturiranje.

6. **SKLEPNA UGOTOVITEV**

(56) Komisija ugotavlja, da je Nizozemska nezakonito izvedla pomoč klubu Willem II, s čimer je kršila člen 108(3) Pogodbe. Državna pomoč v višini 2,4 milijona EUR, ki je bila dodeljena klubu Willem II med letoma 2009 in 2010, izpolnjuje pogoje za pomoč za prestrukturiranje iz smernic in se lahko šteje za združljivo z notranjim trgom v skladu s členom 107(3)(c) Pogodbe –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Državna pomoč v višini 2,4 milijona EUR, ki jo je Nizozemska izvedla v korist nogometnega kluba Willem II v Tilburgu, je združljiva z notranjim trgom v smislu člena 107(3)(c) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Nizozemsko.

V Bruslju, 4. julija 2016

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije